

Forhandling derved vil vinde et høiere Sving, som den vistnok i mange Henseender kunde have godt af. Om det Samme er Tilfældet med Amtsraadene, skal jeg ikke kunne sige, thi jeg har ikke noget nøie Kendskab til Amtsraadenes Forhandlinger. — Ligesaa lidt kan jeg slutte mig til de ærede Medlemmer, der have udtalt sig mod Præstens Udelukkelse fra Bestyrelsen af Fattigvæsenet. For mig stiller det sig som overordentlig gavnligt, at Fattigvæsenet lægges i Sogneraadets Haand. Den frivillige Fattigforsørgelse er ganske vist en geistlig Gjerning, men den Fattigforsørgelse, som finder Sted for Sognets Regning, efter Lovbundne Regler og i Reglen til Personer, hvis Værd er af meget tvivlsom Bestaffenhed, forekommer det mig, at man meget bedre lægger i Hænderne paa Sognets oconomiske Bestyrelse end paa det geistlige Medlem, som selvfølgelig er tilbøieligt til at tage Hensyn til Bedkommendes aandelige Frelse og andre saadanne Hensyn, som i 99 af 100 Tilfælde ville vise sig at være en complet Chimære.

Seg kan ligesaa lidt sympathisere med de ærede Medlemmer, der have ønsket at give Præsten en anden Stilling end den, der ved dette Lovforslag er tiltænkt ham med Hensyn til Skolevæsenet. Det har jo vist sig i den sidste Tid, at ikke saa Bøndehjælpere ere opstaaede, og det forekommer mig, at dette viser hen paa, at Bøndestanden, der jo nærmest er den, der deeltager i Bestyrelsen af Sognenes Anliggender, allerede har et meget aabent Die for Skoleunderviisningens Nødvendighed; jeg troer derfor, at man blot behøver at lægge Sagen i deres Haand, saaledes at de udøve den afgjørende Indflydelse paa det Slags Sager, for at der af den Administration vil udvikle sig noget meget Bedre og meget Friskere end det, der har udviklet sig, hvor Embedsmænd i Henhold til den bestaaende Lovgivning have ført et Tilsyn, der dog alle Dage har vist sig at være temmelig svagt. Jeg kan overhovedet ikke ret forstaae de Vittringer, som ere faldne imod at forlade den Vej, at de forskjellige kommunale Anliggender blive udførte ved derfor betalte Embedsmænd; det maa jo ligefrem følge af det nye System, som man tilstræber at indføre, og som gaar ud paa

Selvstyrelse i de kommunale Anliggender, at det er Sognenes egne Beboere, der uden Bederlag skulle overtage Udførelsen af de Forretninger, der tidligere vare overlavede til lønneede Functionairer, som vel at mærke ikke vare valgte af Sognet eller stode i en saadan Forbindelse med Sognet, at man turde antage, at deres Embedsførelse var et nysigtigt Udtryk af de Duffer og den Stemning, der vare tilstede i Sognet. — Der er af en æret lidligere Taler gjort opmærksom paa, at det vilde være ønskeligt, om Licitationerne kunde blive afholdte af Sognet, uden at der behøvedes juridisk Medlemkomst. Jeg troer, at det vilde være meget ønskeligt, om den høitærede Indenrigsminister vilde have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Punkt. Der er nu i flere Tilfælde ifølge Sportellovgivningen indrømmet Amtene og andre overordnede Autoriteter en vis Væmpelse i Afgifterne ved Licitationer, men disse Væmpelser ere hidtil ikke indrømmede Sognene som Følge af, at hele den ældre Lovgivning gaar ud fra, at i Sognene udføres alt Arbejde in natura. Da man imidlertid nu heldigviis er kommen bort fra den Maade at udføre Arbejdet paa, er der et Hul i Lovgivningen, og paa den anden Side ere Retsbetjentene, navnlig de, der ere paa fast Gage, og som altsaa have at varetage Statskassens Lary, aldeles uberettigede til at komme Sognene imøde, hvor de kunne ønske paa egen Haand at foretage en Licitation. At disse af den Grund omgaae Loven, maa dog ansees for lidet ønskeligt, og jeg antager derfor, at der er god Grund til i nærværende Lovudkast at optage nogle Bestemmelser i den Henseende, eller i alt Fald foranledige, at de paa anden Maade udkomme, saaledes at Omgaaelser kunne undlades, og Sognene faae den Lettelse, som Amtskredsene allerede have i flere Tilfælde, navnlig med Hensyn til Betarbejder og flere andre Ting. — At Sognefogden ved denne Lov unddrages fra kommunale Arbejder, anseer jeg for at være overordentlig heldigt, og jeg haaber, at Tanken dermed maatte være ganske at komme bort fra denne Institution, der vistnok nu maa ansees for at være fuldkommen forældet; den havde visse sin Betydning, saalænge Sognefogden anvendtes i kommunale Anliggender, men naar